

שיעור מקדים להשתתפות באולימפיאדת מדעי האקלים

דף למורה על-יסודי

משך השיעור: 45 דקות

עזרים נדרשים:

- מקרן, מסך, רמקולים/סאונד ומחשב - להצגת הסרטון
- מרחב למידה פתוח המאפשר לקיים את משחק הסקאלה (סידור הכיתה ב-ח', מקום ללא שולחנות...)
- כרטיסיות למשחק הסקאלה. כפי שיוסבר בהמשך.

מהלך השיעור:

חלק 1 - פתיחה וסרטון

(כ-10 דקות)

מסדרים את הכיתה ב-ח' ויוצרים מרחב למידה פתוח וא-פורמלי. חשוב לייצר תחושה ואווירה כי השיעור הזה הוא משהו אחר ממה שקורה בשיגרה המוכרת.

פותחים את השיעור בכמה מילות הסבר לתלמידים על הנושא של השיעור - שינויי האקלים, ועל היותו בעצם שיעור פתיחה בתכנית אולימפיאדת האקלים. הסבר רחב יותר על האולימפיאדה ייעשה בחלקו האחרון של השיעור. ניתן להסביר לתלמידים כי הרציונל של אולימפיאדת האקלים דומה לזה של תכניות בינ"ל אחרות כמו אולימפיאדת מתמטיקה או השחמט. מתכונות שאולי יותר מוכרת לתלמידים.

לאחר דברי הפתיחה מקרינים [סרטון קצר מ'נוער לנוער' המתאר בקצרה ובתמציתיות את נושא שינויי האקלים.](#)

חלק 2 - משחק הסקאלה

(כ-15 דקות)

מטרתו של המשחק היא לחבר את התלמידים לנושא הגדול והרחוק לכאורה של שינויי האקלים בצורה חווייתית ומפעילה על ידי חיבור סוגיות שונות לחיים האישיים שלהם.

הקדמה למורה:

המטרה של מערך זה היא לחבר את התלמידים לצד המדעי של שינויי האקלים ולדרך החשיבה המעודדת קידום פתרונות ויצירת שינוי. המערך אינו מתיימר ללמד את נושא שינויי האקלים. לשם כך ניתן להיעזר בתכניות רבות שפותחו על ידי הרשת הירוקה ומשרד החינוך.

"אולימפיאדת האקלים" הינה תחרות מדעית בינלאומית המבוססת על הדו"ח המדעי המעודכן של הפאנל הבין ממשלתי לשינויי האקלים (IPCC), אשר מעודדת לחשיבה על התמודדות עם אתגרי שינויי האקלים ולחשיבה יצירתית על פתרונות.

התכנית מורכבת מ-4 שלבים השניים הראשונים הם שאלון רב-ברירתי (אמריקאי) של 10 שאלות בחירה עם אינטרנט פתוח ובשלב המתקדמים כתיבת מאמר ובגמר הצעה לפתרון לאתגר מתחום שינויי האקלים.

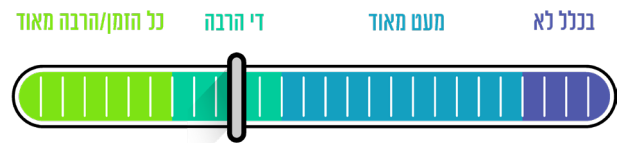
בין הזוכים יחולק פרס בסך 10,000 ש"ח מטעם הרשת הירוקה.

מבנה השיעור:

מערך השיעור מורכב מ-4 חלקים:

- **חלק 1 - סרטון קצר** המספר בתמציתיות רבה את הסיפור הגדול של שינויי האקלים ומאפשר הבנה כללית עם סיפור המסגרת של הנושא בו עוסקת התכנית.
- **חלק 2 - משחק "הסקאלה"**. מטרתו לעשות את החיבור החיוני בין הסיפור הגדול של שינויי האקלים לגלובליים לחיים האישיים של התלמידים.
- **חלק 3 - דיון משותף** לעיבוד המחשבות והתחושות שעלו עד כה.
- **חלק 4 - הצגה והסבר של תכנית אולימפיאדת האקלים.**

מניחים על הרצפה לאורך קו דימוני במרכז הכיתה
כרטיסיות היוצרות סקאלה : בכלל לא ----- מעט מאוד
----- די הרבה ----- כל הזמן/הרבה מאוד

את הכרטיסיות יש לפזר על פני מרחב מספיק גדול כך
שכל התלמידים יוכלו לעמוד לאורך הסקאלה, בהתאם
לתשובותיהם.

כעת שואלים את הכיתה שאלות שונות ועל התלמידים
למקם את עצמם על הסקאלה בהתאם לתשובותיהם.

(למשל תלמיד שאינו מסכים עם ההיגד יעמוד ליד
הכרטיסיה בכלל לא וכך הלאה)

בתום כל שאלה, כדאי לסכם בקול ולשקף את מה
שמתקבל. לדוגמה: "שימו לב שרובכם לא נוסעים כלל
בתחבורה ציבורית".

שאלות למשחק הסקאלה נגזרות מהתנהגויות הקשורות
לשינויי האקלים כמו למשל אלו המשפיעות על פליטות
גזי חממה או תורמות לצמצומן (ניתן כמובן ליצור שאלות
נוספות כראות עיניכם):

1. תחבורה - מתוך כלל הנסיעות השבועיות שלכם,
כמה אתם משתמשים בתחבורה ציבורית?

2. תחבורה - כמה פעמים בשנה אתם טסים לחו"ל?
(להגדיר מספרים 0 עד 3 לכרטיסיות במקום המלל)

3. מזון - איזה חלק מהוה מזון מן החי (בעיקר בשר
ועוף) מהתפריט השבועי שלכם?

4. מזון - איך הייתם מגדירים את כמות הפעמים שיוצא
לכם או לבני משפחתכם לזרוק אוכל לפח במהלך
חודש? (פג תוקף, בושל לפני כמה ימים, העלה
עובש...)

5. צרכנות - עד כמה הקניות מהוות חלק מתרבות
הפנאי שלכם? במילים אחרות, איזה חלק תופסות
"הקניות" מכל הבילויים שלכם?

6. צרכנות - כמה בגדים ונעליים יש לכם בארון שאתם
לא לובשים וכנראה גם לא תלבשו?

7. צרכנות - איפה אתם ממקמים את עצמכם ביחס
לשני הטיעונים הבאים:

א. את הטלפון הבא שלי אקנה ברגע שיצא הדגם
החדש והמגניב הבא (הכי הרבה על הסקאלה)

ב. את הטלפון הבא שלי אקנה רק אחרי שהטלפון
הנוכחי שלי "יומות לגמרי" (הכי מעט על הסקאלה)

8. מעורבות ואקטיביזם - ממה שאני יודע על שינויי
האקלים - עד כמה הנושא הזה מפריע לי/מדאיג
אותי?

9. מעורבות ואקטיביזם - עד כמה אני חושב שיש בכוחי
להשפיע ולייצר שינוי כלשהו?

10. מעורבות ואקטיביזם - עד כמה אני פועל ביומיום
בנושא שינויי האקלים? (בבי"ס, בבית, בישוב,
באינטרנט...)

חלק 3 - דיון פתוח

(כ-15 דקות)

בתום 2 הפעילויות הראשונות (הסרטון ומשחק הסקאלה)
מקיימים דיון פתוח שמטרתו לשתף במחשבות ובתחושות
שעלו בקרב התלמידים עד כה.

הצעה לשאלות מנחות אפשריות לקיום הדיון:

- אילו מחשבות או תחושות עלו בכם תוך כדי הפעילות? (הנושא הכללי של שינויי האקלים, המודעות שלי לנושא, אורח החיים האישי שלי, המעורבות או העשייה שלי במעגלים רחבים)
- למה הנושא חשוב או לא חשוב בעיניכם?
- איך לדעתכם צריכה להיות ההתייחסות הראויה לנושא שינויי האקלים בבית הספר?
- מאיפה אתם מקבלים היום מידע על נושאים שקשורים בשינויי האקלים ואיזה מידע מעניין אתכם?
- עד כמה אתם נחשפים לנושא בשגרת היום יום? והאם אתם מדברים על זה?
- האם הייתם רוצים לשנות משהו באורחות החיים האישיים שלכם כדי לשפר את המצב?
- עד כמה חשוב בעיניכם להיות מעורבים ולהשפיע גם על אחרים ולא רק על עצמכם? ואיך ניתן לעשות זאת?

ClimateScience
LEARN • SOLVE • ACT

חלק 4 - הסבר על אולימפיאדת האקלים

(כ-5 דקות)

בחלק זה מציגים לתלמידים את התכנית "אולימפיאדת האקלים". מסבירים על שלבי התכנית, אופן ההשתתפות ולוחות הזמנים.

למורה: הסבר על שלבי התכנית ניתן למצוא [בקישור להרשמה ולתחרות באתר הרשת הירוקה](#).

טבלה מסכמת:

שלב	מקום	הסבר	מתכונת	עולים לשלב הבא	לוחות זמנים
מוקדמות	באינטרנט. אפשרי בכל מקום	בדיקת ידע כללי בנושא שינויי האקלים	10 שאלות ב-25 דקות. אונליין.	10% מתוך הדרוג העליון	15 בספטמבר עד 31 באוקטובר
רבע גמר	באינטרנט. אפשרי בכל מקום	בדיקת ידע כללי בנושא שינויי האקלים	15 שאלות ב-25 דקות. אונליין.	100	10 באוקטובר עד 15 בנובמבר
חצי גמר	באינטרנט. בכיתה או לפי בחירת המורה	כתיבת חיבור על בעיה או אתגר אקלימי.	3 שעות כתיבת חקר על נושא וראיון זום על העבודה	40	30 בנובמבר עד 7 בדצמבר
גמר	עצמאי	כתיבת חיבור על פתרון לבעיה או אתגר אקלימי	שבוע ימים לחקר וכתיבת החיבור. הגשת החיבור במייל.	20 משתתפים. 3 הזוכים במקומות הראשונים	1 בינואר עד 6 בינואר 2023
אירוע הצגת הזוכים	ייקבע ויפורסם בהמשך	אירוע סיום. הצגת הזוכים וחלוקת הפרסים	שבוע ימים לחקר וכתיבת החיבור. הגשת החיבור במייל		ייקבע ויפורסם בהמשך

[קישור להרשמה והשתתפות באולימפיאדה נמצא כאן](#)

בהצלחה!

